

ret uoverskueligt emne tilgængeligt for enhver. Bogen giver oplevelser og god indsigt. Man lærer ikke så lidt om den svenskfødte birgittinerorden i almindelighed og Mariager Kloster i særdeleshed. Udrustet med denne bog får man det fulde udbytte af et besøg ved de trods alt prægtige monumenter, der er tilbage af Mariager Kloster. Glemmes skal det heller ikke, at det indsamlede stof tillige er anvendt højst seværdigt i en permanent udstilling på Mariager Museum.

Per Sloth Carlsens bog anbefales varmt til alle med interesse for middelalder- og klosterhistorie, så meget mere som bogladepriisen på kr. 89,-, det smukke udstyr og tryk taget i betragtning, er særdeles rimelig.

H. Garner Nielsen

Ribe bys jordebog. Grundlagt i 1450erne og videreført til omkring 1600.

Udgivet ved Ingrid Nielsen. Under tilsyn af Thelma Jexlev. (Sydjysk Universitetsforlag, Esbjerg, 1979). 111 s.

Ribe bys jordebog, udgivet af Ingrid Nielsen, er ikke en farvestrålende publikation. Men udgaven giver med sin tekst og nøglen til denne i Ingrid Nielsens kyndige indledning et spændende kig ind i den topografiske struktur i en by så langt tilbage, som det for de færreste danske byer kan gøres. Man har her et omfattende og solidt materiale til forståelse også af byens senere struktur, så meget mere som hovedtrækkene af den middelalderlige byplan stadig er bevaret i den eksisterende gamle bydel.

I indledningen skildrer Ingrid Nielsen først jordebogens historie og ydre, dens skrivere og dateringen af de forskellige hænder; dernæst ordningen af stoffet, med indførslernes topografi-

ske placering ved byens gader og jorder; og endelig indholdet af en række dokumenter (trykt som bilag II) vedrørende erhvervelse, afståelse og udlejning af byens jorder, til supplerende jordebogen. I et afsluttende afsnit belyses jordebogens oprindelsessituation og funktion. I yderligere et par bilag gives der i skematisk form en redegørelse for de forskellige skrivers indførsler i jordebogen og for de forskellige møntsorters optræden i afgiftsangivelserne under de forskellige grundstykker. Det sker ud fra en fin forståelse af, at man på så mange felter som muligt må have afdækket jordebogens struktur for at kunne bruge den, herunder så godt som muligt få tidsfæstet de forskellige indførsler i et kompliceret håndskrift, der er blevet til over et langt tidsrum og indeholder meget få dateringer.

Som en hjælp til arbejdet med den gamle jordebog har Ingrid Nielsen udarbejdet et minutiøst sted- og sageregister og et tilsvarende personregister. Bagest i bogen finder man et kort med middelalderlige og nutidige gadenavne og placering af en betydelig del af jordebogens grundstykker.

I det førnævnte afsnit om en række dokumenter vedrørende byens jorder kommer Ingrid Nielsen ind på flere vigtige problemer i byens middelalderlige topografi, således omkring tingsteder, havnen og torvene; vedrørende de sidste slutter hun indirekte ud fra afgiftsbeløb i jordebogen – som det synes med rette – at der engang var torve langs Overgades sydside og ved Sønderportsgades sydende. Afsnittet demonstrerer, hvilke spændende indblik denne jordebog giver i en betydningsfuld bys middelalderlige topografi.

Ole Degn